

Список використаних джерел:

1. Годованець Н. І. Застосування прямого методу навчання іноземної мови / Н. І. Годованець // Педагогіка, соціальна робота. – Випуск 32. – С. 57.
2. Чередніченко Г. А. Модель змішаного навчання і її використання у викладанні іноземних мов / Г. А. Чередніченко, Л. Ю. Шапран // Moodle Moot Ukraine 2015. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle : третя міжнародна науково-практична конференція : тези доповідей, 21-22 травня 2015 р. – К. : КНУБА, 2015. – С. 13.

Падушина О.В.

студентка,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ КОЛЬОРІВ НА ЛЮДИНУ

Вивчення різних аспектів колористики студентами закладів вищої освіти у сучасному світі є невід'ємною частиною освітнього процесу навчання художників. Колір – це могутній інструмент, який впливає на чуттєву сферу людини. Властивості кольору вивчали такі видатні діячі як В. Бецольд, І. Гете, Е. Делакруа, Леонардо да Вінчі, М. Ломоносов, І. Ньютон, В. Оствальд, Ф. Рунге, А. Хельцель, Г. Цойгнер, М. Шеврель та ін. Вагомий внесок у дослідження колористики зробив Й. Іттен. Особливості психологічного впливу кольору на людину досліджували К. Ауер, К. Бондарева, М. Волков, Г. Горева, О. Ільїна, В. Кандінський, С. Кравков, О. Леонт'єв, В. Медведєв, О. Рац, Г. Фрилінг та ін.

Мета статті спрямована на узагальнення та уточнення психологічного впливу кольору на людину, а також формулювання рекомендацій щодо використання конкретних кольорів для досягнення певних вражень від творів образотворчого мистецтва та дизайну.

Без кольору неможливо уявити наше життя. У кожної людини є суб'єктивне сприйняття того чи іншого відтінку, свої кольорні уподобання. Науковці та митці давно звернули увагу на те, що кольори можуть викликати різні емоційні стани.

Кожен колір спектру має особливий психофізіологічний вплив на людину. Червоний – збуджує, зігріває, активізує всі функції організму. На короткий час збільшує м'язову напругу, підвищує кров'яний тиск, прискорює ритм дихання, активізує роботу мозку. Помаранчевий – збуджуючий, тонізуючий, діє в тому ж напрямку, що й червоний, але слабкіше, покращує травлення, прискорює пульсацію крові. Жовтий – тонізуючий, фізіологічно оптимальний, стимулює мозок, зір і нервову діяльність. Зелений – зменшує кров'яний тиск і розширює капіляри, на тривалий час збільшує рухово-мускульну працездатність. Блакитний – седативний, знижує м'язове напруження і кров'яний тиск, уповільнює пульс і ритм дихання. Синій чинить заспокійливу дію, яка переходить у гнітючу, сприяє гальмуванню всіх функцій фізіологічних систем людини. Фіолетовий поєднує ефект червоного і синього кольорів, пригнічує нервову систему [1].

Колірні уподобання людини залежать від статі, віку, характеру, соціального середовища, географічно-кліматичного проживання та інших факторів. Загальновідомо, що прості, чисті, яскраві кольори діють на людину як сильні активні подразники. Вони подобаються людям зі здоровою, міцною нервовою системою – це люди фізичної праці, відкриті, прості та прямі натури. Складні, малонасичені, нейтральні кольори, що діють заспокійливо, викликають більш складні відчуття. Вони до вподоби людям досить високого культурного рівня, інтелекгентної праці, особам з тонко організованою нервовою системою. Уподобання певних кольорів можна помітити у різних вікових групах. Як зазначає А. Рац [4], дітям подобаються теплі, яскраві кольори, дорослим – холодні відтінки середньої насиченості, людям похилого віку – пастельні й ахроматичні кольори.

Велику роль у психологічному сприйнятті кольору грають історично обумовлені символічні значення. У кожній нації вони можуть відрізнитися. Так, В. Медведєв [3] стверджує, що червоний колір символізує вогонь, любов, феєрію (свято), мужність, енергію, силу, сміливість, гідність, владу, війну і кров. Помаранчевий колір – символ тепла, сонця, радості, насолоди, свята, великодушності, благородства. Жовтий колір – символ руху, незмінності, чистоти, ясності, поваги, величчя, пишноти, багатства. Зелений колір символізує свободу, радість, надію, спокій, мир, здоров'я, спасіння, ясність духу, скромність, ніжність (світлий жовто-зелений). Блакитний колір – символ чистоти, розуму, сталості, ніжності, світу і вічності. Синій колір – символ честі,

вірності, щирості, бездоганності, невинності, всесвіту. Бузковий колір символізує смуток, печаль, меланхолію. Фіолетовий колір – символ мудрості, зрілості, панування, вищого розуму і космічного простору. Пурпурові кольори символізують владу, верховенство, велич, гідність, силу, могутність. Коричневі кольори символізують стриманість, прихованість, благородство, зрілість. Білий колір – символ чистоти, мудрості, невинності, світу. Сірі кольори символізують строгість, замкнутість, скромність, печаль, смуток, тугу. Чорний колір – символ скромності, ночі, жалоби та смерті.

Таким чином, колір має значний психологічний вплив на людину. Це обумовлено як самим кольором, так і різними факторами, що діють на людину. Певне значення має також і символічність кольорів.

Для того, щоби допомогти студентам закладів вищої освіти розвивати колірне асоціативне мислення на основі знань про психологічний вплив кольору на людину, в процесі навчання потрібно проводити тематичні практичні заняття. Цікаве завдання міститься у навчально-методичному комплексі з дисципліни «Кольорознавство» Білоруського державного педагогічного університету ім. М. Танка. Студентам пропонується розробити формальну композицію з використанням кольірних асоціацій, що відображають фізичні та емоційні враження (легкий – важкий, веселий – сумний, літо – осінь і т.д.). Спочатку потрібно розробити графічні ескізи формальної композиції (папір А4), потім виконуються ескізи в кольорі (ведеться пошук засобами кольору образотворчого аналога заданого почуття). Після цього на основі розроблених ескізів треба зробити асоціативну композицію (папір А3). Можливі теми: «Емоція», «Музика», «Пори року», «Країна» тощо [2].

Поряд з класичними методами дуже важливо використання сучасних технологій. У наш цифровий вік, що постійно розвивається, щодня виходять нові продукти, досягнення та додатки. На сайті «The Art of Education University» [5] запропоновано три цікавих додатка, які можуть допомогти при вивченні колористики: Blendamaze, Har-mo-ny, Blendoku. «Ви думаєте, що знаєте свою теорію кольорів? Спробуйте Blendamaze і відкрийте для себе новий складний, захоплюючий спосіб випробувати свої навички теорії кольорів!» Це лабіринтна гра з м'ячем, в якій гравці переміщують iPad, щоби м'яч котився до різних фарб. Слід придумати правильне співвідношення кольорів на кулі, перш ніж перейти на наступний рівень. Він починається з первинних кольорів і поступово

стає складнішим із вторинними, проміжними, повним спектром, комплементарними, аналогічними та тріадними кольорами.

Наг-мо-пу: «Захоплююча головоломка, що є задоволенням для очей, музикою для вух і викликом для мозку! Ваша мета проста, але оманливо складна: переставляйте блоки відповідно до гармонізованої палітри кольорів. Блоки можуть рухатися лише горизонтально або вертикально, і кожен блок повинен використовувати всі свої ходи. Витончена палітра кольорів варіюється від простих дощок з 3 кольорами до неймовірно складних 10-кольорових дощок. Зі збільшенням рівня зростає складність та краса кожної з палітри кольорів» [5].

На сайті «The Art of Education University» [5] пропонується застосовувати також гру-головоломку Blendoku, що заснована на кольорових принципах і вправах, які викладають у школах мистецтв по всьому світу. У цій грі слід впорядковувати кольори за градацією та значенням, а також за тим, як колір буде взаємодіяти з кольорами з обох сторін, якщо їх змішати разом. Це приголомшлива головоломка для вивчення значення, схем і незначного змішування кольорів.

Аналіз літературних джерел дозволив узагальнити та запропонувати наступні рекомендації. Збудливі кольори вживаються там, де потрібно підбадьорити або розвеселити людину, підвищити його рухову активність, м'язовий, нервово-психічний і емоційний тонус. Тонізуючі кольори доречні у виробничому середовищі та громадських інтер'єрах, де необхідне забезпечення ділової атмосфери й тривалої працездатності. Заспокійливі кольори використовуються для ефекту релаксації, для заспокоєння нервової системи, зняття емоційного напруження і гальмування рухових реакцій. У приміщеннях з надмірним виділенням тепла або холоду відповідно рекомендується холодна або тепла гамма. У шумних приміщеннях рекомендуються приглушені малонасичені та холодні кольори. У багатолюдних приміщеннях (цехах, аудиторіях тощо) забарвлення повинно бути якомога більш стриманим, без строкатості. Використання сучасних ігрових технологій підвищує інтерес студентів до навчання та покращує його ефективність.

Список використаних джерел:

1. Горева Г. В. Учебно-методический комплекс по учебной дисциплине «Цветоведение и колористика». ГИУСТ БГУ, 2016. 64 с.
2. Лойко Г. В., Шкороденок А.М. Учебно-методический комплекс по учебной дисциплине «Цветоведение». ГИУСТ БГУ, 2016. 58 с.

3. Медведев В. Ю. Цветоведение и колористика: учеб. пособие (курс лекций). СПб.: ИПЦ СПГУТД, 2005. – 116 с.

4. Рац А. П. Основы цветоведения и колористики. Цвет в живописи, архитектуре и дизайне. Курс лекций. Москва, 2014. 128 с.

5. 3 Color Exploration Apps Your Students Will LOVE: веб-сайт.
URL: <https://theartofeducation.edu/>

Проскунін В.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Донбаський державний педагогічний університет

ДОСЛІДНИЦЬКЕ НАВЧАННЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Ключовим завданням сучасної історичної науки та педагогічної практики в галузі історичної освіти є оновлення змісту освіти у відповідності із зміною методологічної парадигми історичних досліджень та актуальних потреб розвитку суспільства. Методологія історичної освіти сьогодні оперує багатьма напрямками, найбільш перспективним серед яких є дослідницьке навчання. За умови застосування такого підходу навчально-виховний процес організується не як засвоєння учнями певної суми теоретичних знань та практичних навичок, а насамперед як всебічний розвиток особистості дитини, формування й розвиток на найвищому рівні необхідних компетентностей [2]. В контексті дослідницького навчання переважна увага надається дослідницькій компетентності, яка сучасними вітчизняними та зарубіжними науковцями розуміється як здатність до цілком самостійної дослідницько-пізнавальної діяльності та створення нового знання.

Дослідницьке навчання передбачає послідовні й цілеспрямовані заходи, які в системі мають забезпечити формування й розвиток необхідної суми знань, комплексу практичних умінь, індивідуальних рис світогляду та мотиваційної сфери з метою успішного й самостійного вирішення пізнавальних та практичних задач [1]. Досягнення такого